

Člověk a příroda

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu (aktualizace 2025)

Předmět Přírodopis jako součást vzdělávací oblasti Člověk a příroda žákům nabízí příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci jsou vedeni k pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Žáci jsou vedeni ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování, jsou vedeni k tomu, aby si kladli otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku.

Obsahové vymezení předmětu

V předmětu Přírodopis je plně realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Výuka probíhá formou klasických vyučovacích hodin teoretického i praktického charakteru, formou laboratorních prací, projektů nebo projektových dnů.

Časové a organizační vymezení:

- 6. ročník – 2 hodiny týdně
- 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. ročník – 2 hodiny týdně
- 9. ročník – 1 hodina týdně

Vyučování probíhá v odborných učebnách. Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo v pracovních skupinách, v průběhu laboratorních prací může být výuka dělena na skupiny z důvodu větší bezpečnosti žáků. Vzhledem k obsahové návaznosti učiva 6. ročníku předmětů Fyzika a Přírodověda, došlo od školního roku 2014/15 k rozdělení časové dotace 1, 5 hodiny týdně pro každý předmět.

Průřezová témata

Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sociální rozvoj
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Etnický původ

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Učitel vede žáky:

- k dovednosti operovat s obecně užívanými termíny a učí žáky používat je v praktickém životě
- ke znalosti znaků a symbolů a k propojování s praxí

Kompetence k řešení problému:

Žák:

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje

Učitel vede žáky:

- k diagnostice problému (zhodnocení problému)
- k řešení problémů různými metodami
- k ověřování správnosti řešení problému
- k plánování úkolů

Kompetence komunikativní:**Žák:**

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů

Učitel vede žáky:

- k argumentaci
- k využívání i jiných forem komunikace (tabulky, grafy, obrazový materiál)

Kompetence sociální a personální:**Žák:**

- uvědomuje si efektivnost spolupráce, vytvoří si představu o sobě samém
- účinně spolupracuje ve skupině

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině, k rozdělování role v týmu

Kompetence občanské:**Žák:**

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Učitel vede žáky:

- k dovednosti vidět problémy (ochrana životního prostředí) a umět o nich hovořit
- k dovednosti orientovat se v krizových situacích

Kompetence pracovní:**Žák:**

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

Učitel vede žáky:

- ke správným a bezpečným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení
- k dovednosti udržovat si pořádek na svém pracovním místě